

Darling

Ett kammardrama om en 20-årig flicka, Eva, uppvuxen på fina Östermalm i Stockholm och med sina kamrater och kontakter centrerade runt det fashionabla Stureplan. Den andre huvudpersonen heter Bernard, 61 år, nyskild och arbetslös. Efter diverse olyckliga omständigheter träffas de vid stekhällarna på McDonald's som anställda. Två världar möts. De blir vänner för en kort tid innan allt återgår till det normala. Ett stycke Sverige ur ett klassperspektiv.

Rekommenderad från åk 8 & gymnasiet

EN FILMHANDLEDNING AV
ANDREAS HOFFSTEN

Handling

Eva sitter vid spegeln och gör sig i ordning inför kvällens barrunda. "Jag har fått en finne, jag har ingen lust att gå ut." Den syns inte, säger hennes pojkvän Micke. "Men det är så jävla ofräscht", svarar Eva.

Klipp till Bernard, han står också framför spegeln och rättar till kläderna. Ansiktet är betydligt mindre blasé.

Han är på väg till en anställningsintervju.

Framför två ungtuppar berättar han om sina 30 år på ABB som elingenjör. "Du är nog lite gammal, det krävs lite mer energi för det här jobbet" replikerar den ene. Bernard förnedrar sig och berättar om hur han är nyskild, att han köpt en villa som är alldeles för dyr och därför gärna skulle vilja få en chans. Ungtupparna ger med sig. Det blir en månads provanställning.

På nätterna, på barerna runt Stureplan i Stockholm, träffar Eva sina vänner. De talar om de senaste bilarna, om drinkar och om trista långsamma filmer med innehåll. Eva jobbar dagtid i klädbutiken Gucci. En stor del av tiden går åt att snacka med kompisar som glider förbi eller ringer i telefon. Vi ser att hennes chef börjar bli trött på alla samtal. Nico - en av killarna i gänget, vars senaste tjej just spolats och som Eva snackat nedlåtande om bakom hennes rygg - kommer in i affären och flirtar rätt öppet med Eva. Senare ringer han henne och envisas med att bjuda ut henne på en drink trots att hon säger att hon är ihop med Micke. Men hon går med på träffen. Och efteråt ligger de med varann. Nico är stormförtjust, skryter om sitt kap för en kompis. "Vi är som gjorda för varandra." Nico ringer henne på jobbet men hon vill inte svara. Han söker upp henne, men hon spolar honom, vilket gör

honom oerhört uppbragt. Hon ska få igen, "man är väl ingen jävla loser!"

Bernard jobbar på som försäljare av telefonmodem. Han köper till och med en kostym för att se representativ ut. De två cheferna konstaterar att han säljer som snittet. Men "han drar ner varumärket" eftersom han är gammal och inte ser så ball ut. Han får ingen förlängning av sin provanställning.

Hans fd fru Margaretha kommer och hämtar de sista sakerna i deras gemensamma villa till hennes nya boende med en yngre man. Bernard är vänligheten personifierad och är så förstående. Lite senare ringer han Margaretha och erbjuder sin hjälp och om hon skulle ha lust att titta förbi men vi förstår att hon inte vill veta av honom. Men Bernard är förstående.

Evas kille Micke har fått reda på hennes one night stand med Nico och skäller rasande ut henne och gör slut. I samma veva flyttar Evas mamma till Dubai med sin nye engelska affärsvän. Eva får flytta till en etta med balkong på Gärdet. Alltså ingen dålig adress men "vem vill bo i en etta?" Nu avskedas hon också på jobbet, hon talar för mycket i telefon under arbetstid och har fel attityd. Snart ligger hon efter med hyran eftersom hon köper kläder för de pengar hon har kvar.

Bernard flyttar till ett studentrum och söker jobb närmast desperat. Han berättar för dottern i telefon - hon bor i Södertälje och de två har inte setts på ett år - att han skall på en ny intervju dagen efter, på McDonald's. Han tar med sig betygen från tiden på Asea/ABB. "Hur gammal är du?" frågar mannen, "Sextio, eller närmare bestämt 61" svarar Bernard. "Kan du börja på måndag, vi sitter lite i skiten". Bernard firar genom att ta en kaffe med muffins på 7-eleven.

Samtidigt dras snaran åt runt Eva, bostadsrättsföre-

ningen hotar med uteslutning och tvångsförsäljning. Eva går motvilligt till arbetsförmedlingen. Till slut hamnar hon på McDonald's och träffar Bernard, som hjälper henne till rätta. Han har nu fått fast tjänst. De vandrar hemåt i natten, småpratandes. Bernard hjälper henne senare med en del praktiska göromål, lagar trasiga fönsterkarmar och kontakter i hennes lägenhet. Vi ser Eva för första gången i filmen le, hon ler inför Bernards oskuldsfulla, mänskliga vänlighet.

Eva sviks av sina tjejkompisar som väljer att vara med Micke och hans gäng istället. Då brister det för Eva som faller i gråt när Bernard dagen därpå frågar henne hur hon mår. Senare berättar Bernard för Eva om sin skilsmässa, drömmen om ett vanligt familjeliv, hans längtan efter sin dotter Maja som han är på väg att förlora kontakten med. Eva och Bernard trivs med varandra. Och när Bernard skall fylla år har de bestämt att synas. Han köper en tårta. Hon handlar en plånbok i present. Men i affären dyker en gammal vän till Evas mamma upp. Hon erbjuder henne ett jobb på sitt hotell. Väninnans son kör Eva hem och frågar om hon har lust att komma med på en fest. Nej, jag har lovat att träffa en annan. Men sonen står på sig och Eva ger med sig. Och där står Bernard och ringer på Evas dörr utan att få något svar.

I slutet av filmen ser vi Eva sitta i en flott stadsjeep - sonen och hon är nu ett par. Vid ett rödljus får hon syn på Bernard som sitter ensam för sig själv i en buss. De ser varandra. Han vinkar. Hon vinkar tillbaka med ett litet inåtvänt leende på läpparna. Sen åker de åt varsitt håll i natten.

Två världar

Det går knappast att tänka sig något mer omaka par än Bernard och Eva. Det är lika osannolikt som om den

gamla folksagan för en gångs skull slog in och bondpojen efter att ha tagit livet av draken verkligen fick både prinsessan och halva kungariket. Vilket förstås aldrig inträffar i verkliga livet där kaka söker maka och segregationen i samhället snarare ökar än minskar.

Bernard, vad vet vi om honom? Han har rationaliserats bort från sitt jobb som elingenjör på ABB, fd Asea. Han är nyskild från sin fru som nu bygger upp en ny tillvaro med en yngre man. Men hans förhållande med fd frun var aldrig något himlastormande utan mer ett slags slentriangiftemål från hennes sida. Bernards självkänsla är stukad, men han finner sig och nöjer sig med allt. Han accepterar till och med att hans älskade dotter aldrig har tid att träffa honom. Han är förstående intill utslätning, en underdog som skrapar med foten och intet begär.

Eva är raka motsatsen. Hon har en fullständigt aningslös men närmast pyramidal självkänsla. Hennes intressen handlar om henne själv, killar och hur alla ser ut. Hon har säkert gått ut gymnasiet men verkar inte veta särskilt mycket om det samhälle som omger henne. När så livet sätter krokben för henne och hon faller ner och symboliskt hamnar på McDonald's är det som att hon hamnat om inte i Helvetet så i Skärselden. Där träffar hon Bernard, som är glad och tacksam över att ha ett jobb även om villan uppenbarligen inte gick att rädda och han numera bor i en enkel etta.

Darling har många drag av en riktig saga, men att låta sagan sluta lyckligt skulle vi nog inte riktigt svälja. Men för en stund träffas de och Eva bjuds möjligheten att smaka på en genuint mänsklig kontakt, en människa som inte bara är yta och förställning som annars utgör merparten av hennes umgänge, åtminstone vid en ytlig betraktelse.

- Att det till slut förstås går bra för Eva, att hennes sociala nätverk fångar upp henne och räddar henne från det vulgära McDonald's kommer knappast som en överraskning.

Är man född med silver-sked i mun så blir det oftast så. Väntade sig eleverna ett annat slut? Ville eleverna att något annat skulle ske? I så fall varför?

- Hur ser de sociala umgängeskoderna ut i samhället? Hur träffas vi och hur umgås vi? Är det relevant att tala om klass i 2000-talets Sverige?

- Apropå temat med filmen som en modern saga, fast denna har ett icke-lyckligt slut: Varför har vi sådana drömmar och ett sånt behov av sagor i nutida tappning antingen det rör sig om filmstjärnors eller kungligheters eller andra kändisars liv och leverne?

- *Darling* skildrar ett Sverige med stor ensamhet, där få tar ansvar och där varumärken verkar vara en betydligt viktigare fråga än människovärde. Ett Sverige där vi inte sällan läser om fifflande politiker och näringslivsdirektörer och där de ekonomiska klyftorna i samhället växer. Ger filmen en rättvis bild av "tillståndet i landet"? Finns det några gemensamma värden som ett samhälle bör bygga på och i så fall vilka?

- Beskriv Bernard, vem är han, vilka är hans styrkor och svagheter? Varför ryter han aldrig ifrån och blir förbannad? Vad är det Eva charmas av hos Bernard?

- Evas repliker, dels på Arbetsförmedlingen där hon på frågan om vilken a-kassa hon tillhör svarar: "Östermalm tror jag" samt på McDonald's när chefen ber henne ståda upp kommenterar: "Har ni inte personal till sånt" (och chefen i sin tur svarar "Du är personal.") vittnar om en annan bakgrund och uppväxt. Visst, de är välskrivna och roliga, men är de trovärdiga, kan man vara så aningslös? Och hur har hon blivit till den hon är?

- Bernard är på något sett en allegori över Sverige. Som

ingenjör var han med om att bygga landet och skapa det välstånd vi så lätt tar för givet. Kanske handlar motsättningarna mellan honom och Eva mer om generation än klass? Vad tycker eleverna?

Evas kompisgäng

Sällan har väl brats-kulturen skildrats så ingående i en svensk film som i *Darling* - och egentligen utan att gräva särskilt djupt ner i någon av gestalterna. Istället möter vi dem ungefär som man skulle göra som något slags social turist i trakterna mellan Karlaplan och Stureplan på Östermalm i Stockholm. Vi möter dem när de gå ut och in i bilar, beställer någon cafelatte eller drink, glider omkring i någon fashionabel klädaffär. Vi kanske hör dem samtala ungefär på samma sätt som vi hör i filmen.

Evas tankar cirklar mycket kring hur hon ser ut och uppfattas i andras ögon och hon talar mest om folk och ting i bemärkelsen "ofräscht" eller "äckligt". Hon snackar dessutom skit bakom bekantas rygg och blir själv (förstås) utsatt för förtal. Hon framställs på det hela som ganska osympatisk (i pressen har hon jämförts med Madame Bovary). Vi kommer egentligen ingen av personerna i filmen riktigt nära, undantagandes Bernard.

- Filmen ger en kritisk bild av livet bland bratsen, det är känslomässigt tomt och kallt och de verkar fixerade vid yta och intryck. Stämmer bilden överens med elevernas syn på denna Stockholms balla värld av rikemansbarn och halvkändisar?

- Hur ser eleverna på sin egen värld; vilken plats finns det för känslor? Hur mycket vågar man sticka av, skilja sig från mängdens krav på rätt kläd- och uppförandekod?

Filmens form

Regissören Johan Kling har i en intervju berättat att idén till filmen kom när han tjuvlyssnade på några unga tjejer på stan som pratade om shopping. Det ledde fram till novellfilmen *Jag* med just Michelle Meadows i rollen som Eva. Och *Darling* är en ren spin-off från det projektet. Johan Kling har själv ett förflutet i tv-branschen där han står bakom projekt som fejkrealityserien *Stockholmare* på SVT och *Knesset* för ZTV. Han har gjort reklamfilm på uppdrag från Telia, Svenska Spel, UPC, Citibank och - hör och häpna! - McDonald's.

Tv-serier och reklamfilm är en bra skola i att lära sig berätta effektivt. *Darling* är en typisk exponent för en stili-

serad film där klipptechniken och inte minst musiken aktivt bidrar till att föra handlingen framåt.

Filmen är gjord på en i långfilmssammanhang mycket liten budget, i runda slängar 8 miljoner, vilket krävt få omtagningar och få kamerainställningar.

- Vad tycker eleverna om filmens berättarspråk? Hur ser de på att kontrastera ett lugnt berättartempo med en pådrivande, närmast hetsande musik? Hur fungerar filmens estetik med dess rent innehållsliga tema av ödslighet och tomhet?

Sverige 2007

Producent: Fredrik Heinig, Spader Knekt Film

Manus & regi: Johan Kling

Foto: Geir Hartly Andreassen

Klipp: Markus Lindkvist

Produktionsdesign: Niklas Lund

Musik: Ulf Engström & Robert Östlund mfl

I rollerna

Eva - Michelle Meadows

Bernard - Michael Segerström

Nico - Michael Lindgren

Micke - Richard Ulfsäter

McDonalds chef - Marko Ivkovich

Martina - Erica Silfverhielm

Tekniska uppgifter

Speltid: 94 minuter

Format: Cinemascope

Ljud: Dolby Digital

Censur: Barn tillåten

Svensk premiär: 9 februari 2007

Distribution

Svensk Filmindustri, Råsundavägen 150, 169 86 Stockholm Tel 08-680 35 00, fax 08-680 37 83 www.sffilm.se

Redaktion: Per Ericsson, Barn & ungdom, Svenska Filminstitutet, juni 2007